

Besturingsfilosofie

7 juli 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Onze ambities, opgaven, missie en visie	4
1.1 Welke ambities hebben we?.....	4
1.2 Welke opgaven komen op ons af?.....	5
1.3 Missie gemeente Maashorst	5
1.4 Visie gemeente Maashorst	5
2. Kernwaarden gemeente Maashorst.....	6
3. Rolinvulling bestuur.....	7
3.1 Wat betekenen de kernwaarden voor de rolinvulling van het bestuur?	7
3.2 Hoe werkt het bestuur samen?	8
3.2.1 Met de samenleving	8
3.2.2 In de regio	8
3.2.3 Met de gemeenteraad	8
3.2.4 Met de ambtelijke organisatie	8

Inleiding

Dit document is een omschrijving van de besturingsfilosofie van de nieuwe gemeente Maashorst: de wijze waarop (hoe) het bestuur bestuurt om – samen met de samenleving, gemeenteraad, ambtelijke organisatie en partners in de regio – de visie van de nieuwe gemeente te realiseren.

Voor wie?

Deze besturingsfilosofie is primair bedoeld voor bestuur en management. Het geeft de richting aan voor de wijze waarop het bestuur zijn werk doet. Ook gaan we in dit stuk in op de samenwerking tussen het college van burgemeester en wethouders en de samenleving, de gemeenteraad, de ambtelijke organisatie en partners in de regio.

De aanpak

Startpunt voor dit document is de toekomstvisie van de gemeente Maashorst. De werkgroep Organisatie & Cultuur kreeg vervolgens de opdracht om op basis van de opgestelde toekomstvisie aan de slag te gaan met het opstellen van de besturingsfilosofie. In diverse sessies met colleges, managementteams, leidinggevend en medewerkers zijn leden van de werkgroep ingegaan op de vertaling van de inhoud van de toekomstvisie naar de kernwaarden. Met als volgende vraag: wat vraagt dit van het bestuur?

De voorgestelde manier van (be)sturen is ondersteunend en faciliterend ten aanzien van de ambities van de nieuwe gemeente Maashorst. Het is aan het bestuur van de nieuwe gemeente hoe zij dit in de nieuwe gemeente toepast en hoe de besturingsfilosofie in de praktijk verder vorm en inhoud krijgt.

Vervolg: organisatiefilosofie

Deze besturingsfilosofie gaat in op de ambities en kernwaarden van Maashorst en wat deze betekenen voor de manier waarop het bestuur zijn rol invult en samenwerkt. Het vervolg op dit document is de organisatiefilosofie. De organisatiefilosofie is bedoeld om de ambitie en het perspectief voor de nieuwe organisatie te schetsen. Hier wordt invulling gegeven aan hoe de nieuwe organisatie eruit komt te zien qua strategie, structuur, personeel, management en cultuur. Dit ook allemaal weer vanuit onze kernwaarden.

1. Onze ambities, opgaven, missie en visie

De gemeenten Landerd en Uden gaan vanaf 1 januari 2022 samen verder als één nieuwe gemeente, de gemeente Maashorst. Dit hoofdstuk gaat allereerst in op de context waarin de gemeente Maashorst opereert en de ambities die we hebben. Vervolgens vertalen we dit in de missie en visie van de nieuwe gemeente.

Uit de toekomstvisie:

De gemeente Maashorst heeft ruim 57.000 inwoners en beslaat ruim 107 vierkante kilometer. Met zes krachtige kernen en een sterke identiteit. Gelegen in en om natuurgebied De Maashorst kan onze nieuwe gemeente zich met recht het hart en longen van Noordoost-Brabant noemen. Een groene gemeente met een stevige ambitie qua dienstverlening, voorzieningen en werkgelegenheid. Een gemeente die ertoe doet in de regio, die iets te vertellen heeft en daardoor goed voor haar inwoners kan zorgen. Een gemeente waar mensen zich samen inzetten voor goed wonen, werken en recreëren. Waar inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties de ruimte en kans krijgen om hun omgeving nog fijner te maken. En waar nodig het gemeentebestuur krachtig optreedt om de veilige en prettige leefomgeving in de gemeente te behouden.

1.1 Welke ambities hebben we?

De gemeenteraden van Landerd en Uden hebben op 24 oktober 2019 – samen met het herindelingsadvies – de toekomstvisie van de nieuwe gemeente Maashorst vastgesteld. Deze toekomstvisie is van maart tot juni 2019 met de hulp van onze inwoners, organisaties en ondernemers tot stand gekomen.

In de toekomstvisie gemeente Maashorst zijn vier ambities omschreven:

1. Zes dorpen, één gemeente
2. Een aantrekkelijke plek om te zijn
3. Wonen, werken en recreëren in het buitengebied
4. Samen denken, samen doen.

Met het realiseren van deze ambities onderscheidt de gemeente Maashorst zich als een krachtige gemeente van zes dorpen met een sterke identiteit. Onze inwoners, organisaties en ondernemers zijn verbonden met deze dorpen en met elkaar. De gemeente Maashorst is groen en gastvrij en biedt een breed pallet van rust en beleving in uitgestrekte natuur tot gezellige drukte met stadse voorzieningen. In de gemeente Maashorst zetten we ons samen in voor een fijne leefomgeving.

1.2 Welke opgaven komen op ons af?

De gemeente Maashorst heeft te maken met diverse opgaven, die van invloed zijn op onze inwoners, ondernemers en organisaties, en op de gemeente zelf. Zo zijn er veranderingen in wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet. Er zijn nieuwe trends en ontwikkelingen in de samenleving, waaronder toenemende digitalisering en de beweging naar een netwerksamenleving. Verhoudingen tussen overheden, inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties veranderen zichtbaar. Voor de gemeente Maashorst betekent het dat zij steeds meer taken in samenwerking met andere partijen uitvoert, wat vraagt om dit netwerk scherp in beeld te hebben. Een andere opgave voor Maashorst is duurzaamheid, om ook in de toekomst en voor volgende generatie een prettige leefomgeving te kunnen zijn. Een andere, meer lokale opgave is een goed vestigingsklimaat voor ondernemers.

1.3 Missie gemeente Maashorst

In de gemeente Maashorst is het heerlijk wonen, werken en recreëren. Daar zorgen we samen voor. We spelen in op de behoeften van onze gemeenschap. Daarbij hebben we oog voor de diversiteit van onze zes kernen. We zijn een betrouwbare partner voor inwoners, ondernemers, organisaties en onze partners in de regio. En zetten ons in voor goede voorzieningen en de ontwikkeling van ons prachtige natuurgebied.

1.4 Visie gemeente Maashorst

We staan als gemeente Maashorst midden in de maatschappij. We bepalen koers, zijn er als het nodig is en laten los waar het kan. We geloven in de kracht en het talent van onze inwoners, ondernemers, organisaties en collega's. Die benutten we ook graag. Daar waar nodig bieden we maatwerk en zijn we flexibel en wendbaar. We tonen lef en zijn ondernemend en resultaatgericht.

2. Kernwaarden gemeente Maashorst

Onze kernwaarden zijn het uitgangspunt voor hoe we werken in de gemeente Maashorst. Voor de wijze waarop we (be)sturen, taken verdelen en samenwerken met anderen. Dit zijn de vijf kernwaarden van de gemeente Maashorst:

We denken in mogelijkheden: *Ondernemend & lef*

In de gemeente Maashorst durven we anders te zijn dan anderen en kiezen op onderwerpen bewust om voorop te lopen. We zijn een ambitieuze gemeente, denken in kansen en mogelijkheden en durven onze nek uit te steken. Er is ruimte om te experimenteren. Lef hebben betekent aan de andere kant ook keuzes maken en 'nee' durven te zeggen. We zien dat niet iedere situatie hetzelfde vraagt. Het volgen van protocollen is geen doel op zich: wanneer een situatie om een uitzondering vraagt, durven we op basis van deskundige afwegingen af te wijken en maatwerk te leveren. Niet "ja, maar", maar "ja, en...".

We weten wat er speelt: *Omgevingsbewust*

We weten wat er leeft onder onze inwoners en luisteren naar de behoeften en de vragen die er zijn. We willen dat iedereen zich fijn voelt, zich onderdeel voelt van onze samenleving. We zijn zichtbaar als gemeente, mensen weten ons te vinden, we staan in contact met elkaar. Ook gebruiken we de mogelijkheden die data ons biedt. We zetten de kennis, input van de omgeving en data in om de juiste keuzes te maken in waar we samen mee aan de slag gaan. De wet- en regelgeving verliezen we hierbij niet uit het oog.

We werken samen voor en mét onze partners: *Samen*

We pakken de dingen samen met onze omgeving, onze partners en onze inwoners op. We nemen de lead waar dat nodig is, geven ruimte aan initiatieven van onze inwoners, organisaties, ondernemers en andere partners. We hebben vertrouwen in het oordeel van onze inwoners en durven los te laten. We spreken duidelijk af wie wat oppakt, wat ieders rol is en houden het gezamenlijk doel steeds voor ogen. Ook binnen het gemeentebestuur, met onze collega's en in de regio werken we samen: met en voor elkaar.

We tonen en nemen verantwoordelijkheid: *Eigenaarschap*

In de gemeente Maashorst voelen we ons eigenaar voor de onderwerpen waarvoor we als gemeente aan zet zijn. We tonen en nemen verantwoordelijkheid, ieder vanuit zijn of haar eigen rol, taak en professionaliteit. We staan voor ons vak, leveren kwaliteit en zijn aanspreekbaar op resultaten. Daarbij hebben we niet alleen oog voor ons eigen takenpakket: samen zijn wij de gemeente Maashorst en we kijken niet weg. We handelen proactief en dienstverlenend.

We zijn transparant en duidelijk: *Open*

De gemeente Maashorst is betrouwbaar, oprecht en duidelijk. We komen afspraken en verwachtingen na, richting inwoners, organisaties, ondernemers, collega's en bestuur. En we gaan respectvol met elkaar om. We leggen uit wat we doen, waarom we dat doen en communiceren daar duidelijk over. We geven inzicht in de keuzes die we maken. We staan daarbij open voor feedback, durven hier proactief naar te vragen en hier vervolgens ook naar te handelen. Als we iets niet goed hebben gedaan zijn we hier op aanspreekbaar en gaan we het gesprek met elkaar aan.

3. Rolinvulling bestuur

Op welke manier bestuurt het bestuur de gemeente Maashorst? Welke rol heeft het bestuur ten opzichte van de samenleving, de regio, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie? Deze vragen beantwoorden we in dit hoofdstuk.

3.1 Wat betekenen de kernwaarden voor de rolinvulling van het bestuur?

De kernwaarden zijn bepalend voor de wijze waarop ons bestuur invulling geeft aan hoe het de gemeente Maashorst bestuurt. De rolinvulling van het bestuur per kernwaarde:

We denken in mogelijkheden: *Ondernemend & lef*

We zijn een ambitieuze groeigemeente en daarvoor is een bestuur met visie en lef nodig. Het bestuur durft daarom nieuwe dingen te proberen en innovatief te zijn. Ze wachten daarbij niet af, maar pakken zelf thema's op als het bestuur daar vanuit de omgeving aanleiding voor ziet. En bepalen zo de koers voor Maashorst. Ook durft het bestuur op gepaste wijze 'nee' te zeggen en daarmee keuzes te maken als blijkt dat een vraag of initiatief niet oplevert wat we voor ogen hebben.

We weten wat er speelt: *Omgevingsbewust*

Het bestuur heeft zijn netwerk in de gemeente Maashorst en daarbuiten en is er duidelijk zichtbaar. Daardoor is de buitenwereld in staat om de verbinding met het bestuur te leggen en heeft het bestuur zelf in beeld van wat leeft bij inwoners, ondernemers, organisaties en in de regio. Bestuurders zijn in de gemeente Maashorst en in de regio aanwezig en volgen relevante ontwikkelingen.

We werken samen voor en mét onze partners: *Samen*

Bestuurders vormen een collegiaal bestuur dat op hoofdlijnen koers bepaalt en stuurt. Het bestuur betreft de samenleving bij het ontwikkelen van beleid. Het bestuur durft los te laten om inwoners ruimte te geven en stimuleert initiatieven van onderop. Hierbij maakt het bestuur duidelijke keuzes in de projecten die op basis van co-productie worden vormgegeven en wie daarin welke rol heeft.

We tonen en nemen verantwoordelijkheid: *Eigenaarschap*

Het bestuur voelt en neemt verantwoordelijkheid. Het bestuur is gecommitteerd aan het totaal van opgaven van de gemeente Maashorst. Ieder toont eigenaarschap ten aanzien van zijn of haar eigen portefeuille, maar er is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de som van de opgaven.

Het bestuur maakt bewuste keuzes aan de voorkant ten aanzien van de prioriteiten. We zijn een ambitieuze gemeente, en we realiseren ons tegelijk ook dat we alleen de goede dingen kunnen doen als we focus hebben. Het bestuur bewaakt hierin zijn eigen ambities en staat open om het kritische gesprek met onze inwoners, organisaties en ondernemers aan te gaan over deze ambities.

We zijn transparant en duidelijk: *Open*

Het bestuur bestuurt vanuit het algemeen belang. Het is zijn taak om de diverse belangen goed af te wegen en daarin de juiste keuzes te maken. Deze keuzes zijn herleidbaar en inzichtelijk. Het bestuur is daarnaast aanspreekbaar op de keuzes die hij maakt en creëert een veilige omgeving om het open gesprek aan te kunnen gaan.

3.2 Hoe werkt het bestuur samen?

De kernwaarden zijn ook leidend voor de wijze waarop het bestuur samenwerkt. Welke rol heeft het bestuur ten opzichte van de samenleving, de regio, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie en hoe werken zij met hen samen?

3.2.1 Met de samenleving

De gemeente Maashorst: zo'n 57.000 inwoners in zes kernen: Odiliapeel, Reek, Schaijk, Uden, Volkel en Zeeland. Ieder dorp heeft zijn eigen kenmerken, zijn eigen inwoners en zijn eigen tradities. De inzet, betrokkenheid en eigenheid waarderen we enorm. Als gemeente geven we, binnen de kaders die we afspreken, ruimte aan inwoners om met ideeën, initiatieven en plannen te komen. We stellen ons beweeglijk op: wendbaar, flexibel en aanpassingsgericht. Andersom zoeken we bij de ontwikkeling van plannen en beleid de samenwerking op. We maken keuzes in de projecten en onderwerpen die we samen met inwoners willen vormgeven en wie welke rol hierin heeft. Hierover communiceren we op begrijpelijke wijze. Gezien de enorme diversiteit aan taken en opgaven binnen een gemeente, is er geen eenduidig participatietraject dat toepasbaar is. Ieder traject vraagt om een andere aanpak. In die aanpak tonen we lef en durven we te (laten) experimenteren. We vinden het belangrijk om succes met elkaar te vieren, te evalueren hoe het gaat en te leren van de fouten die we ongetwijfeld gaan maken: fouten maken mag en oefening baart kunst.

3.2.2 In de regio

We zetten ons volop in om een constructieve en sterke bijdrage te (blijven) leveren aan de samenwerking binnen de regio. Wij zijn ons bewust dat we samen sterker staan in de realisatie van onze opgaven. We hebben de ambitie ons in te zetten met en voor de regio, samen te werken en met andere gemeenten de positie van Noordoost-Brabant te versterken. En we nemen onze regionale verantwoordelijkheid. Daarbij maken we bewuste strategische keuzes voor onderwerpen waar Maashorst toegevoegde waarde kan bieden. We vervullen op die onderwerpen een voortrekkersrol en stralen ambitie uit. Wij investeren in een goede relatie met gemeenten en andere partners in onze regio, waarbij het voor ons van belang is dat alle partners in staat zijn hun inbreng te hebben. Juist door het benutten van elkaars krachten kunnen we synergie bereiken.

3.2.3 Met de gemeenteraad

Het bestuur en de gemeenteraad hebben ieder hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. We zetten ons in voor een goed onderling samenspel dat daar recht aan doet. De uitwerking daarvan volgt op een later moment, in samenwerking met de werkgroep Raad en Griffie.

3.2.4 Met de ambtelijke organisatie

Het bestuur zorgt voor heldere en uitvoerbare kaders en opdrachten. Het bestuur is duidelijk over de resultaten die worden verwacht van de ambtelijke organisatie. Daarom spart en stemt het bestuur op strategisch niveau periodiek af met het management van de gemeente Maashorst. Hiermee houden bestuur en management elkaar scherp over de voortgang in het realiseren van ambities en de koers van de gemeente Maashorst. Het bestuur en de organisatie vertrouwen en versterken elkaar.

Er is een wederzijdse, positief-kritische houding ten opzichte van elkaar, vanuit een interesse naar wat de ander aan tafel beweegt. Ambtenaren stellen kritische vragen, adviseren het bestuur vanuit hun eigen professionaliteit en zijn benaderbaar en aanspreekbaar. Ambtenaren krijgen van het bestuur de ruimte en het vertrouwen om zaken op te pakken. Het management en de medewerkers pakken hun

rol in de gemeente en in de regio en zijn hier zichtbaar aanwezig om het belang van de gemeente Maashorst te vertegenwoordigen.